

A kürt ünnepe és az aranyborjú

„A hatodik esztendőben pedig kimentek; a pusztaságban a sátrak alatt véletlenül a Bereka-fiak feleségeire és gyermekeire bukkantak, amint férjeik nélkül a kürt ünnepét ülték, és történetesen éppen zene hangjai mellett táncot jártak;”

A képes Krónika szerint a két testvér, Hunor és Magor, a meotiszi ingoványban népes nőseregletre bukkant, akik közt az alán fejedelem leányai is jelen voltak, kik végtére a hun és a magyar nemzet őspanyáivá lettek. Mit jelenthet vajon az idézett ceremónia, az úgynevezett „kürt ünnepe”. Sokan az ószövetségi hagyományokkal szeretnék kapcsolatba hozni ezt az eseményt. Ez azonban nehézségekbe ütközik, hiszen az írás arról tudósít, hogy egy csoport nő tartott valamiféle ünnepet, férfiak jelenléte nélkül. A biblia ismeretében pedig jól tudjuk, hogy a szemita népeknél a nők messze nem rendelkeztek olyan jogokkal, mint a férfiak, ezért teljes mértékben elképzelhetetlen, hogy ilyen jelentős ünnepséget, mint az újévi kürtölés, vagy a sátoros ünnep - csak nőtársaság üljön meg. A kürt ünnepe kifejezés már maga is teljesen értelmetlennek látszik. Lehet ünnepelni az égitesteket, a Napot, a Holdat, vagy azok változó, meg-megújuló állapotát, a különleges, félelmetes élőlényeket, és ünnepelhetjük a természeti jelenségeket – mint pl. a Nílus áradása, vagy a cseresznyefa virágzása – de vajon mi ünnepelni való lehet a kürtön, ami csupán egy eszköz, amit a megfelelő alkalommal meg lehet szólaltatni. Nyilvánvaló tehát, hogy nem a kürtöt ünnepelték, ahogy karácsonykor sem a templomi orgonát ünnepeljük, ami az éjféle misén a zenét szolgáltatja, hanem Jézus urunk születését.

A leírás arról is tudósít, hogy a nők éppen javában táncoltak „zene hangjai mellett”, amikor hőseink rájuk bukkantak. Ez a zene bizonyosan nem a kürt hangja volt, hanem nyilván tánckísérő muzsika. Mindezekből az tűnik ki, hogy egy jelentős számú nősereglet tartott ünnepséget, valamilyen félreeső, eldugott helyen, szent ligetben vagy különleges, szakrális berekben.

Kizárólagos női ünnep tárgya minden bizonnyal a termékenység, amit a teremtő férfierőt szimbolizáló állathősök megidézésével reméltek biztosítani. A termékenység markáns szimbóluma a bika. Az ősidőkben gyökerező bikakultusznak az ókori kultúrákban is nagy jelentősége volt, gondoljunk csak az egyiptomi Ápisz bikára. Biztosra vehetjük, hogy nem a kürt ünnepéről van szó tehát, hanem a bika ünnepéről, amit a régiek tuloknak is mondtak. A tulok szó

pedig hangalaki rokona a tülöknek. A tülök az állat szarvát és az abból készített kürtöt egyaránt jelenti. A tulok tehát könnyen összetéveszthető a tülökkel (mindössze négy pötty az eltérés), így válhatott a finom különbségekre érzéketlen, latin műveltségű krónikások leírásában a bikaünnep a kürt ünnepévé.

Hasonló elhallást gyaníthatunk az ószövetségi aranyborjú esetén is. A borjú még nem ivarérett állat, így elnevezve még a neme is titokba marad, lehet majd tehén is, bika is belőle. Növendék állatot soha semmilyen kultuszban nem övezett vallásos tisztelet! Mi sem a kerecsenfiókat tekintjük totemősünknek, hanem a kifejlett turult. A borjút tehát legföljebb az ínycenc gourmandok imádják, kissé véresen, félig átsütve. Imádat tárgya lehet azonban a marha, ami a gazdagság kifejezője volt az elmúlt évezredekben, és az még ma is sok helyütt. Az aranymarha nem egyéb, mint a pénz, aminek legkorábbi példányai a lenyúzott állatbőrt mintázó nemesfém tárgyakként kerültek forgalomba.

Az aranymarha imádata pedig sokezer év óta töretlenül virágzó kultusz az anyagiakat az Istennél is többre értékelő etnikumoknál.